

YBS Hukuk, Adana Avukatlık Bürosu Av. Yakup Buğrahan SEVDİ

<https://www.ybshukuk.com.tr/danistay-10-daire-2025-2887-evlenme-yoluyla-vatandaslik/>

Danıştay 10. Dairesi 2025/2887 K. | Evlenme yoluyla vatandaşlık başvurusunda ikamet izni belgesi istenmesi

Danıştay, 10. Dairesi, Esas No: 2021/406, Karar No: 2025/2887, Karar Tarihi: 11.06.2025

Kararın resmi kaynağı

Danıştay 10. Daire Başkanlığı 2021/406 E. , 2025/2887 K.

"İçtihat Metni"

T.C.

DANIŞTAY

ONUNCU DAİRE

Esas No : 2021/406

Karar No : 2025/2887

DAVACI : ...

VEKİLİ : Av. ...

DAVALILAR : 1- ... / ...

VEKİLİ : Huk. ve Mev. ...

2- ... Bakanlığı / ...

VEKİLİ : Huk.Müş....

DAVANIN_KONUSU: 06/04/2010 tarih ve 27544 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türk Vatandaşlığı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 26. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendinin iptali istenilmektedir.

DAVACININ_İDDİALARI : Davacı tarafından, dava konusu düzenlemenin normlar hiyerarşisine aykırı olduğu, evlenme yoluyla Türk vatandaşlığının kazanılmasını düzenleyen 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun 16. maddesinde, evlenme yoluyla vatandaşlık başvurusunda bulunmak için Türkiye'de ikamet etme şartının aranmadığı, söz konusu düzenlemenin yurtdışında yaşayıp da vatandaşlık başvurusunda bulunanlar ile Türkiye'de yaşayıp vatandaşlık başvurusunda bulunanlar arasında eşitsizliğe yol açtığı, yurtdışına çıktıktan sonra aynı başvuru evrakı ile yurtdışındaki konsolosluklara başvurmuş olması durumunda, başvurusu kabul edilecekken, Türkiye'de başvurduğu için geçerli ikameti bulunmadığı gerekçesiyle başvurusunun işleme alınmadığı, bu durumun hakkaniyete aykırı sonuçlar doğurduğu, kaldı ki davaya konu Yönetmelik maddesinde aranan ikamet izninin güncel ikamet izni olmadığı, en son tarihli ikamet izni olduğu, ancak idarece yanlış uygulandığı, dava konusu düzenlemenin ölçülülük ve orantılılık ilkelerine aykırı olduğu, davacının 2008 yılından bu yana Türk vatandaşı ile evli olduğu ve 3 çocuğunun bulunduğu, Kanun'da yer verilen bütün şartları taşıdığı, yine müvekkilinin ikamet izninin iptali işlemi ile vatandaşlık başvurusunun reddi işlemlerine karşı ayrı ayrı dava açıldığı ve bu davaların derdest olduğu belirtilerek dava konusu düzenlemede hukuka uyarlık bulunmadığı, bu sebeple iptali gerektiği ileri sürülmektedir.

DAVALILARIN_SAVUNMALARI: Davalı Cumhurbaşkanlığı tarafından, davaya konu düzenlemede hukuka aykırı bir yön bulunmadığı, davacının ikamet izni ile ilgili olarak yaşadığını belirttiği sorunların dava konusu düzenlemeyi hukuka aykırı kılmayacağı, vatandaşlık başvurusuna ilişkin gerekli prosedürleri tamamlamadığı görülen davacının ilgili Valilikçe başvurusunun alınamadığı ve bu yüzden adına vatandaşlık dosyasının düzenlenemediği belirtilerek, dava konusu düzenlemenin üst hukuk normlarına, hizmet gereklerine ve kamu yararına tamamiyle uygun olduğu belirtilerek davanın reddi gerektiği

savunulmaktadır.

Davalı İçişleri Bakanlığı tarafından, Türk vatandaşlığını kazanmak üzere müracaat makamlarına başvuruda bulunan yabancıların en son tarihli ikamet izni almaları ve başvuru esnasında bu belgeyi ibraz etmelerinin zorunlu olduğu, aksi durumda başvuruların kabul edilmediği, davacının ise başvuruya ilişkin gerekli prosedürü tamamlamadığı, bu sebeple ilgili valilikçe başvurusu alınamadığından adına vatandaşlık dosyasının düzenlenemediği, davacı hakkında yapılan işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMİ: ...

DÜŞÜNCESİ : Davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

DANIŞTAY SAVCISI: ...

DÜŞÜNCESİ : Dava, 06/04/2010 tarih ve 27544 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türk Vatandaşlığı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 26. maddesi, 1. fıkrası, (d) bendinin iptali istemiyle açılmıştır.

5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun "Türk vatandaşlığının evlenme yoluyla kazanılması" başlıklı 16. maddesinde, "(1) Bir Türk vatandaşı ile evlenme doğrudan Türk vatandaşlığını kazandırmaz. Ancak bir Türk vatandaşı ile en az üç yıldan beri evli olan ve evliliği devam eden yabancılar Türk vatandaşlığını kazanmak üzere başvuruda bulunabilir. Başvuru sahiplerinde;

a) Aile birliği içinde yaşama,

b) Evlilik birliği ile bağdaşmayacak bir faaliyette bulunmama,

c) Milli güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmama,

şartları aranır..." kuralına ve 18. Maddesinde de "(1) 11 inci ve 16 ncı maddeler uyarınca Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancıların başvuru için gerekli şartları taşıyıp taşımadıklarının tespiti, illerde oluşturulan vatandaşlık başvuru inceleme komisyonu tarafından yapılır. Komisyonun oluşumu ve çalışma esasları yönetmelikle belirlenir." kuralına yer verilmiştir.

6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun "İkamet izni" başlıklı 19. maddesinde, "(1) Türkiye’de, vizenin veya vize muafiyetinin tanıdığı süreden ya da doksan günden fazla kalacak yabancıların ikamet izni almaları zorunludur. İkamet izni, altı ay içinde kullanılmaya başlanmadığında geçerliliğini kaybeder." hükmü yer almıştır.

06/04/2010 tarih ve 27544 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin "Türk vatandaşlığının evlenme yoluyla kazanılmasında başvuru için gerekli belgeler" başlıklı 26. maddesinde, "(1) Türk vatandaşlığını kazanmak üzere başvuruda bulunan yabancı adına müracaat makamlarınca aşağıda belirtilen belgelerden oluşan dosya düzenlenir: ...

d) Yerleşim yeri Türkiye'de bulunuyor ise en son tarihli ikamet tezkeresi..." kuralına yer verilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin Türk vatandaşlığının evlenme yoluyla kazanılmasında komisyon tarafından yapılacak işlemler ve uygulanacak esaslar başlıklı 29. Maddesinde ise "(1) Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancı ve eşi, komisyon tarafından ayrı ayrı ve birlikte mülakata tabi tutulmak suretiyle evliliğin gerçek bir evlilik ya da Türk vatandaşlığını kazanmak amacıyla yapılmış bir evlilik olup olmadığı araştırılır." hükmü yer almıştır.

Söz konusu hükümlerin birlikte değerlendirilmesinden, evlenme yoluyla Türk vatandaşlığına alınmak isteyen yabancıların aile birliği içinde yaşama, evlilik birliği ile bağdaşmayacak bir faaliyette bulunmama ve kamu düzeni bakımından engel teşkil eden durumlarının bulunmaması gerektiği ve şartları haiz olanların evliliğinin gerçek bir evlilik ya da Türk vatandaşlığını kazanmak amacıyla yapılmış bir evlilik olup olmadığının araştırılarak olumlu bir kanaate ulaşılması gerektiği, ikamet izninden muaf yabancılar içerisinde yer almayan yabancıların Türkiye'de kalmalarının yalnızca ikamet izni almaları halinde mümkün olduğu, bu nedenle ikamet izni olmaksızın Türkiye'de yasa dışı olarak bulunulmasının kamu düzenine aykırılık oluşturacağı, anlaşılmaktadır.

Buna göre dava konusu düzenlemenin, 5901 sayılı Kanun'un 16. maddesi kapsamında, ilgili yabancının kamu düzenine aykırı halinin bulunup bulunmadığı ve aile birliği içerisinde yaşama hususunun tespitine yönelik olduğu sonuç ve kanaatine ulaşılma ile davalı idareye verilen yetki çerçevesinde getirilen dava konusu düzenlemelerde hukuka ve üst hukuk normuna aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddi gerektiği, düşünülmektedir. 04/04/2022

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onuncu Dairesince, Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

MADDİ OLAY VE HUKUKİ SÜREÇ :

Kırgızistan uyruklu olan davacı tarafından, Türk vatandaşı ile evliliği dolayısıyla 5901 sayılı

Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun 16. maddesi kapsamında evlenme yoluyla Türk vatandaşlığına alınma istemiyle İstanbul Valiliği İl Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Müdürlüğü'ne 05/11/2020 tarihli dilekçe ile başvuruda bulunulmuştur.

İstanbul Valiliği İl Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Müdürlüğü'nün ... tarih ve ... sayılı işlemiyle; 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 26. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendinde başvuru için gerekli belgeler arasında sayılan "Yerleşim yeri Türkiye'de bulunuyor ise en son tarihli ikamet tezkeresi"nin ibraz edilmediğinden bahisle başvuruya ilişkin herhangi bir işlem yapılamadığı hususu davacıya bildirilmiştir.

Bunun üzerine davacı tarafından, anılan işleme dayanak alınan Yönetmelik maddesinin iptali istemiyle bakılan dava açılmıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE:

ESAS YÖNÜNDEN:

İlgili Mevzuat:

12/06/2009 tarih ve 27256 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun;

"Sonradan kazanılan vatandaşlık" başlıklı 9. maddesinde,

"Sonradan kazanılan Türk vatandaşlığı, yetkili makam kararı veya evlat edinilme ya da seçme hakkının kullanılması ile gerçekleşir." hükmüne;

"Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığının kazanılması" başlıklı 10. maddesinde,

"(1) Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen bir yabancı, bu Kanunda belirtilen şartları taşıması halinde yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığını kazanabilir. Ancak, aranan şartları taşımak vatandaşlığın kazanılmasında kişiye mutlak bir hak sağlamaz.

(2) Bu Kanun uyarınca sonradan Türk vatandaşlığının kazanılmasında uygulanacak temel ilke ve esaslar ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri alınmak suretiyle Bakanlıkça belirlenir." hükmüne;

"Türk vatandaşlığının evlenme yoluyla kazanılması" başlıklı 16. maddesinde,

"(1) Bir Türk vatandaşı ile evlenme doğrudan Türk vatandaşlığını kazandırmaz. Ancak bir Türk vatandaşı ile en az üç yıldan beri evli olan ve evliliği devam eden yabancılar Türk vatandaşlığını kazanmak üzere başvuruda bulunabilir. Başvuru sahiplerinde;

- a) Aile birliği içinde yaşama,
 - b) Evlilik birliği ile bağdaşmayacak bir faaliyette bulunmama,
 - c) Milli güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmama,
- şartları aranır.

(2) Başvurudan sonra Türk vatandaşı eşin ölümü nedeniyle evliliğin sona ermesi halinde birinci fıkranın (a) bendindeki şart aranmaz.

(3) Evlenme ile Türk vatandaşlığını kazanan yabancılar evlenmenin butlanına karar verilmesi halinde evlenmede iyiniyetli iseler Türk vatandaşlığını muhafaza ederler." hükmüne;

"Yönetmelik" başlıklı 46. maddesinde,

"(1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir." hükmüne yer verilmiştir.

11/04/2013 tarih ve 28615 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun;

"Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde,

"(1) Bu Kanunun uygulanmasında;...

i) İkamet adresi: Türkiye'de adres kayıt sisteminde kayıtlı olunan yeri,

j) İkamet izni: Türkiye'de kalmak üzere verilen izin belgesini, ...

ifade eder.

" hükmüne;

"Türkiye'ye girişlerine izin verilmeyecek yabancılar" başlıklı 7. maddesinde,

"(1) Aşağıdaki yabancılar, kabul edilemeyen yolcu kapsamına alınır ve Türkiye'ye girişlerine izin verilmeyerek geri çevrilir:

a) Pasaportu, pasaport yerine geçen belgesi, vizesi veya ikamet ya da çalışma izni olmayanlar ile bu belgeleri veya izinleri hileli yollarla edindiği veya sahte olduğu anlaşılanlar

b) Vize, vize muafiyeti veya ikamet izin süresinin bitiminden itibaren en az altmış gün süreli pasaport veya pasaport yerine geçen belgesi olmayanlar

c) 15 inci maddenin ikinci fıkrası saklı kalmak kaydıyla, vize muafiyeti kapsamında olsalar dahi, 15 inci maddenin birinci fıkrasında sayılan yabancılar

(2) Bu maddeyle ilgili olarak yapılan işlemler, geri çevrilen yabancılara tebliğ edilir. Tebligatta, yabancıların karara karşı itiraz haklarını etkin şekilde nasıl kullanabilecekleri ve bu süreçteki diğer yasal hak ve yükümlülükleri de yer alır.

(3) Bu madde kapsamındaki yabancılar, işlemleri sonuçlanıncaya kadar sınır kapılarında kendileri için belirlenen alanlarda bekletilir." hükmüne;

"İkamet izni" başlıklı 19. maddesinde,

"(1) Türkiye’de, vizenin veya vize muafiyetinin tanıdığı süreden ya da doksan günden fazla kalacak yabancıların ikamet izni almaları zorunludur. İkamet izni, altı ay içinde kullanılmaya başlanmadığında geçerliliğini kaybeder." hükmüne;

"İkamet izninden muafiyet" başlıklı 20. maddesinde,

"(1) Aşağıda sayılan yabancılar ikamet izninden muaf tutulurlar:

a) Doksan güne kadar vizeyle veya vizeden muaf olarak gelenler, vize süresi veya vize muafiyeti süresince

b) Vatansız Kişi Kimlik Belgesi sahibi olanlar

c) Türkiye’de görevli diplomasi ve konsolosluk memurları

ç) Türkiye’de görevli diplomasi ve konsolosluk memurlarının ailelerinden Dışişleri Bakanlığınca bildirilenler

d) Uluslararası kuruluşların Türkiye’deki temsilciliklerinde çalışan ve statüleri anlaşmalarla belirlenmiş olanlar

e) Türkiye Cumhuriyeti’nin taraf olduğu anlaşmalarla ikamet izninden muaf tutulanlar.

f) 5901 sayılı Kanunun 28 inci maddesi kapsamında olanlar

g) 76 ncı ve 83 üncü maddelerin birinci fıkraları kapsamında belge sahibi olanlar

(2) Birinci fıkranın (c), (ç), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen yabancılara, şekil ve içeriği Bakanlık ve Dışişleri Bakanlığınca birlikte belirlenen belge tanzim edilir. Bu yabancılar, ikamet izninden muafiyet sağlayan durumları sona erdikten sonra da Türkiye’de kalmaya devam edeceklerse, en geç on gün içinde ikamet izni almak üzere valiliklere başvurmakla yükümlüdür." hükmüne;

"Sınır dışı etme kararı alınacaklar" başlıklı 54. maddesinde,

"(1) Aşağıda sayılan yabancılar hakkında sınır dışı etme kararı alınır: ...

d) Kamu düzeni veya kamu güvenliği ya da kamu sağlığı açısından tehdit oluşturanlar

e) Vize veya vize muafiyeti süresini on günden fazla aşanlar veya vizesi iptal edilenler

f) İkamet izinleri iptal edilenler

g) İkamet izni bulunup da süresinin sona ermesinden itibaren kabul edilebilir gerekçesi olmadan ikamet izni süresini on günden fazla ihlal edenler..."

"Atıf yapılan hükümler" başlıklı 122. maddesinde,

"(1) Diğer mevzuatta, 15/7/1950 tarihli ve 5683 sayılı Yabancıların Türkiye’de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanuna yapılmış olan atıflar, bu Kanuna yapılmış sayılır. Diğer mevzuatta geçen yabancılar mahsus 'ikamet tezkeresi' ibaresinden, bu Kanundaki 'ikamet izni' anlaşılır." hükmüne yer verilmiştir.

5901 sayılı Kanun'a dayanılarak hazırlanan ve 06/04/2010 tarih ve 27544 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türk Vatandaşlığı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik’in;

"Türk vatandaşlığının evlenme yoluyla kazanılması ve müracaat makamlarınca başvurunun işleme alınmasında uygulanacak esaslar" başlıklı 25. maddesinde,

"(1) Kanunun 16 ncı maddesinde sayılan şartları taşıyanlar evlenme yoluyla Türk vatandaşlığını kazanmak üzere başvuruda bulunabilir.

(2) Başvuruda bulunan yabancı hakkında müracaat makamlarınca araştırma yapılır.

Araştırma sonucunda yabancı;

a) Bir Türk vatandaşı ile üç yıldan beri evli olmadığı,

b) Evliliğin boşanma veya müracaat tarihinden önce ölüm gibi nedenlerle son bulduğu,

c) Herhangi bir suçtan dolayı yargılamasının devam ettiği veya hükümlü ya da tutuklu olduğu,

ç) 26 ncı madde uyarınca istenen belgeleri ibraz edemediği,

anlaşıldığı takdirde başvurusu kabul edilmez ve bu hususta ilgisine gerekli tebligat yapılır.

(3) Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancı; sonradan Türk vatandaşlığını

kazanmış ise evlilikte geçen sürenin hesaplanmasında Türk vatandaşlığını kazanma tarihi esas alınır." düzenlemesine;

"Türk vatandaşlığının evlenme yoluyla kazanılmasında başvuru için gerekli belgeler" başlıklı 26. maddesinde,

"(1) Türk vatandaşlığını kazanmak üzere başvuruda bulunan yabancı adına müracaat makamlarınca aşağıda belirtilen belgelerden oluşan dosya düzenlenir:

a) İsteği belirten form dilekçe.

b) Türk vatandaşı eşe ait müracaat makamlarınca sistemden alınan nüfus kayıt örneği.

c) Kişinin hangi devlet vatandaşı olduğunu gösteren pasaport veya benzeri belge, vatansız ise temininin mümkün olması halinde buna ilişkin belge.

ç) Kişinin kimlik bilgilerini gösteren doğum belgesi veya nüfus kayıt örneği gibi belge.

d) Yerleşim yeri Türkiye’de bulunuyor ise en son tarihli ikamet tezkeresi.

e) Herhangi bir suç nedeniyle hakkında kesinleşmiş mahkeme kararı bulunuyor ise onaylı bir örneği.

f) Kişinin doğum tarihinin ay ve günü bulunmuyorsa, doğum tarihinin tamamlanması için ülkesinin yetkili makamlarından alınmış belge, belgenin temin edilememesi halinde ise 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 39 uncu maddesi gereğince işlem yapılmasını kabul ettiğine dair imzalı beyanı.

g) Hizmet bedelinin Maliye veznesine yatırıldığını gösteren makbuz." düzenlemesine;

"Türk vatandaşlığının evlenme yoluyla kazanılmasında yurt içinde yapılan başvurularda yapılacak işlemler ve uygulanacak esaslar" başlıklı 27. maddesinde;

"(1) Evlenme yoluyla Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen ve başvuruda aranan şartları taşıdığı anlaşılan yabancı adına 26 ncı maddede belirtilen belgelerden oluşan dosya düzenlenir ve yabancı hakkında il emniyet müdürlüğünden soruşturma yapılması istenir." düzenlemesine, "Türk vatandaşlığının evlenme yoluyla kazanılmasında il emniyet müdürlüğünce yapılacak soruşturmaya ilişkin usul ve esaslar" başlıklı 28. maddesinde; "(1) İl emniyet müdürlüğünce evlenme yoluyla Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancının;

a) Aile birliği içinde yaşayıp yaşamadığı,

b) Evlilik birliği ile bağdaşmayacak şekilde fuhuş yapmak ve fuhuşa aracılık etmek gibi

davranışlarının olup olmadığı,

c) Türk vatandaşlığını kazanmasında milli güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir halinin bulunup bulunmadığı, hususları araştırılır ve oluşan olumlu veya olumsuz kanaat soruşturma formuna açık bir şekilde yazılır. Soruşturma formuna soruşturmaya ilişkin tutanaklar da eklenir.

(2) Soruşturması tamamlanan yabancının dosyası il müdürlüğüne iade edilir. Dosya gerekli inceleme ve araştırma yapılmak üzere il müdürlüğüne komisyona gönderilir." düzenlemesine yer verilmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME :

Anayasa'nın 124. maddesinde, Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzel kişilerinin, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla yönetmelikler çıkarabileceği düzenlemesine yer verilmiştir.

Buna göre, idari teşkilat yapısı içinde yer alan Bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının, görev alanlarına ilişkin olarak kanunların uygulanmasını sağlamak üzere yönetmelik, yönerge, tebliğ, genelge ve talimat gibi çeşitli adlar altında düzenleme yapma yetkileri bulunmaktadır.

Bu düzenlemeler arasında uyulması gereken "normlar hiyerarşisi" kuramına göre, hukuk düzeni, farklı kademede yer alan Anayasa, kanun, yönetmelik ve diğer düzenleyici işlemlerden oluşan birçok normu içermekte ve her norm geçerliliğini bir üst basamakta yer alan normdan almaktadır.

Normlar hiyerarşisine göre kanundan sonra gelen yönetmelik, genelge, tebliğ, talimat gibi düzenlemelerin; ancak kanunda verilmiş olan bir hakkın kullanılmasının açıklanması ile ilgili olacağı, bu metinlerde kanun ile verilmiş olan hakkı genişletici veya daraltıcı mahiyette hükümlere yer verilemeyeceği hukukun genel ilkelerindendir.

Türk vatandaşlığının evlenme yoluyla kazanılmasının, vatandaşlık mevzuatına özgü genel koşulları 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun 16. maddesinde belirlenmiş; konuya ilişkin detaylı usul ve esaslar ise, 5901 sayılı Kanun'un 46. maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak ve diğer meri mevzuat hükümleri de dikkate alınarak dava konusu Türk Vatandaşlığı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik'te düzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen 6458 sayılı Kanun'un ilgili maddeleri incelendiğinde; tahdiden sayılan ikamet izninden muaf yabancılar içerisinde yer almayan yabancıların Türkiye'de kalmalarının

yalnızca ikamet izni almaları halinde mümkün olduğu, bu nedenle ikamet izni olmaksızın Türkiye'de yasa dışı olarak bulunulmasının kamu düzenine aykırılık oluşturacağı, kaldı ki ikamet izni iptal edilenlerin ve kabul edilebilir gerekçesi olmadan kendisine verilen ikamet izni süresini on günden fazla ihlal eden yabancıların sınır dışı edileceği anlaşılmaktadır.

Buna göre, 5901 sayılı Kanun'da ikamet tezkeresine yönelik bir düzenlemeye yer verilmemiş ise de, dava konusu Yönetmelik düzenlemesi ile yerleşim yeri Türkiye'de bulunan başvuru sahiplerinden en son tarihli ikamet tezkeresinin istenilmesi; 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nda yer alan, ikamet iznine yönelik kuralların doğal bir gereğidir.

Aktarılan hukuki çerçevede, Türkiye'de kalmak isteyen yabancıların ikamet izni almalarının zorunlu olduğu ve bu iznin alınmamasının kamu düzenine aykırılık teşkil edeceği, evlenme yoluyla Türk vatandaşlığına alınmak isteyen yabancıların ise kamu düzeni bakımından engel teşkil eden durumlarının bulunmaması gerektiği hususları birlikte değerlendirildiğinde; yerleşim yeri Türkiye'de bulunduğu halde Türkiye'de ikamet izni olmayan yabancıların kamu düzenine aykırı bu durumları sebebiyle vatandaşlık başvurularının, eksik belge nedeniyle işleme alınamayacağı ya da olumsuz sonuçlanacağı kuşkusuzdur.

Bu kapsamda yapılan değerlendirmede; evlenme yoluyla Türk vatandaşlığına alınma başvurusunda bulunan kişilerden yerleşim yeri Türkiye'de olanların ikamet izin belgelerini ibraz etmeleri gerektiğine yönelik dava konusu düzenlemenin, 5901 sayılı Kanun'un 16. maddesi kapsamında, kamu düzenine aykırı halinin bulunup bulunmadığı hususunun tespitine yönelik bir kural getirdiği ve bu haliyle üst hukuk normuna aykırı olmadığı görölmektedir.

Bu itibarla, evlenme yoluyla Türk vatandaşlığının kazanılması bakımından, 5901 sayılı Kanun'un çizdiği sınırlar çerçevesinde, 6458 sayılı Kanun hükümleri de dikkate alınarak dava konusu Yönetmelik ile en son tarihli ikamet tezkeresinin başvuru sahiplerinden istenilmesinde hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmamaktadır.

Nitekim, aynı düzenlemenin iptali istemiyle açılan bir başka davada da, Dairemizin 22/05/2024 tarihli ve E:2019/10218, K:2024/2102 sayılı kararıyla davanın reddine karar verilmiştir.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. DAVANIN REDDİNE,

2. Ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam ... TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına,
4. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca ... TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı idarelere verilmesine,
5. Posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine,
6. Bu kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 (otuz) gün içinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 11/06/2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.